

Zinātnes Vēstnesis

Latvijas Zinātnieku savienības, Latvijas Zinātņu padomes un Latvijas Zinātņu akadēmijas laikraksts

2 (86)

1995. gada janvāris

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS SENĀTS

1995. gada 17. janvāri

1. LZA prezidija pārskats par 1994. gadu. Referents — LZA prezidents T. MILERS.
2. LZA valdes pārskats par 1994. gadu. Referents — LZA valdes priekšsēdētāja v. U. VIESTURS.
3. LZA 1995. gada tāmes apstiprināšana. Referents — LZA viceprezidents J. EKMANIS.
4. LZA 1995. gada Pilnsapulces dienaskārtības apstiprināšana. Referents — LZA prezidents T. MILERS.
5. Dažādi jautājumi.

LZA SENĀTA LĒMUMS

1. Sasaukt Latvijas Zinātņu akadēmijas pilnsapulci 1995. gada 22. februārī pl. 12.
2. Ierosināt šādu Latvijas Zinātņu akadēmijas 1995. gada 22. februāra pilnsapulces dienaskārtību:
 1. LZA prezidenta T. Millera ievadīvārdi.
 2. RS Ministru prezidenta M. Gaiļa uzruna.
 3. LZA balvu pasniegšana.
 4. LZA īsteno un korespondētāloceļu diplomu pasniegšana.
 5. LZA akadēmiķa A. Siliņa ziņojums.
 6. LZA Uzraudzības padomes ziņojums.
 7. Debates.

GADU VĒRTĒJOT

LZA Senāta kārtējā sēde bija veltīta LZA prezidija un valdes iepriekšējā gada darba vērtējumam. Gaisā jautās lielās gada pilnsapulces vēsmas, izkristalizējās tie jautājumi, kuri būtu aplūkojami un diskutējami debatēs. Pie viena arī nolēma, kad īsti lielo pilnsapulci rīkot — 22. martā, pieskanojot šo datumu LR Ministru Prezidenta M. Gaiļa vēlmēm — viņš piekritis ne tikai kuplināt Latvijas Zinātņu akadēmiju ar savu klātbūtni, bet arī uzstāties ar runu.

Akadēmijas prezidents T. Millers informēja klātesošos par LZA prezidija darbību. Aktivizējušies sakari ar presi un citiem masu informācijas līdzekļiem, šim mērķim izveidots īpašs preses sekretāra posteņis (H. Grīnberga). Tā darbības rezultātā biežāk nekā agrāk skan un ir izlasāma aktuāla informācija par LZA. Pēc Zinātņu akadēmijas vadības un citu zinātnieku piedalīšanās Preses klubā rīkotajā diskusijā par zinātni un varu lielāku interesu par zinātni izrāda laikraksti («Rīgas Balss» piedāvā 2 reizes mēnesī lappus, pie tam par velti, pretēji «Neatkarīgajai Čīnai», kura bija ar mieru drukāt zinātnei veltītu lappusi par pašu zinātnieku naudu...). Plašu tribīni — divas lappuses no 16 — zinātnei grasās atvēlēt jaundibināmā inteliģences avīze, Jaunrades fonda lolojums. Tās padomē LZA Senāts no savas puves delīgēja akadēmiķi A. Blinkenu un korespondētāloceklis O. Krastiņš.

T. Millers atzīmēja arī ārzemju sakaru nodajās aktīvo darbību. LZA starptautiskās zinātniskās sadarbības ietvaros noslēgti sadarbības līgumi ar Čehijas, Ungārijas, Krievijas, Venečuēlas zinātņu akadēmijām. Turpināsies laba sadarbība ar Baltijas valstu zinātņu akadēmijām. Atbilstoši akadēmiju «galotņu» tikšanās (tās regulāri notiek kafru gadu) lēmumam sagatavots sadarbības projekts enerģētikā, ko iesniegs Baltijas Ministru Padomei.

J. Stradiņš informēja, ka pavismē tuvā laikā konkrētizēsies Baltijas Zinātņu akadēmijas apriņķi, līdzīgi tam, kā jau darbojas Baltijas Asambleja un Baltijas MP. Domāts, ka no katra valsts zinātņu akadēmijas tajā ieietu 10 loceklji plus vēl pieci no AABS.

Plašāka saruna izvērtās par Zinātņu akadēmijas organizatorisko lomu, proti, par asocia-

tīvo līgumu slēgšanu ar institūtiem. T. Millers uzskatīja, ka tas varētu notikt ar institūtu grupām zinātnisko programmu ietvaros, piemēram, ar Salaspils tehnoloģisko centru, ar jaunveidoto humanitāro institūtu asociāciju (tajā apvienojas trīs institūti no ZA augstceltnes) vai, plašāk nemot, tādu humanitāro centru, kuru vienotu letonika. Acīmredzot arī par šiem jautājumiem plašāk diskutēs pilnsapulcē.

Par LZA valdes darbu iepriekšējā gadā informēja U. Viesturs, līdzās daudz kam pozitīvam (regulāri savā starpā kontaktējas nodaju vadītāji, nopirkfi un visās nodaļās uzstādīti datori, tādējādi visa informācija, arī par valdes un prezidija sēdēs spriesto, nonāk nodaju un prezidija loceļu rīcībā u.t.t.) nav izdevies tikt vajā no t.s. Salaspils kompleksa — dzīvojamiem namiem, kurus pašvaldība nevēlas nemt lielās, arvien pieaugošās parādu summas dēļ. Līdzās trim ar LR MK rīkojumu akadēmijai nodotiem objektiem (augstceltnē, Liepājas Zinātnes namam, garāžas saimniecībai) no jauna klāt nācis Venaspils radio teleskop, uz kura bāzes jāveido starptautiskais radioastronomijas centrs. Pagaidām objektu apsargā bruņoti zemessargi, kas nebija šķērslis mūsu brašajiem robežsargiem atlauzt durvis un aizvest to, kas, pēc viņu domām, viņiem vairāk nepieciešams — mēbeles u.c. Par to iesniegts protestis attiecīgām iestādēm.

Runājot par pienākumu sadali, radās jauks muzikāls salīdzinājums — Senāts komponē, prezidijs dirīgē un valde spēlē.

T. Millers ar gandarījumu atzīmēja, ka Zinātņu akadēmijai izveidojušies ne tikai labi kontakti ar mūsu Saeimu, Ministru Prezidentu un Valsts Prezidentu, bet akadēmiju sākuši apmeklēt arī diplomātiskā korpusa loceklji. Jau bijuši visaugsākā ranga Latvijā akreditētie diplomāti no Belģijas, Ukrainas, savas vēlmes apmeklēt LZA izteikuši Zviedrijas un Lielbritānijas vēstnieki, iespējama arī ASV vēstnieka vizīte.

Daudzi Senātā aplūkotie jautājumi tiks iekļauti pilnsapulces referātos un debatēs. Par tiem — pēc 22. februāra.

Z. KIPERE

LATVIJAS ZINĀTNES PADOMĒ

LĒMUMS Nr. 25-1

Rīgā, 1995. g. 10. janvāris
Par zinātniskās darbības bāzes finansējumu 1995. gadā

Latvijas Zinātnes padome n o l e m j:

a) apstiprināt sekojošu zinātniskās darbības bāzes izdevumu sadali 1995. gadā.

1. Zinātnisko pētījumu projekti	Ls 4 419 999
Tajā skaitā pa nozarēm:	
1. Informātika	Ls 298 116
2. Mehānika, mašīnbūve, enerģētika	Ls 367 353
3. Fizika, matemātika, astronomija	Ls 515 970
4. Ķīmija	Ls 454 230
5. Tehnoloģijas zinātniskie pamati: materiālu, ķīmijas, farmācijas	Ls 311 346
6. Bioloģija, ekoloģija, ģeoloģija, ģeogrāfija	Ls 339 570
7. Molekulārā bioloģija, mikrobioloģija, biotehnoloģija	Ls 313 110
8. Medicīnas zinātnes	Ls 454 230
9. Lauksaimniecības zinātnes	Ls 515 970
10. Vēsture	Ls 136 710
11. Valodniecība, literatūra, mākslas zinātnes, folkloristika	Ls 189 630
12. Filozofija, socioloģija, psiholoģija, pedagoģija	Ls 216 090
13. Ekonomikas zinātnes un juridiskās zinātnes	Ls 229 320
14. Meža zinātnes	Ls 68 355
2. Centralizētais finansējums	Ls 824 397
Tajā skaitā:	
1. Latvijas Zinātņu akadēmija	Ls 110 000
2. Latvijas Akadēmiskā bibliotēka	Ls 347 000
3. Nacionālais Botāniskais dārzs	Ls 113 565
4. Kodolpētniecības centrs	Ls 107 347
5. Zinātnes un dialoga centrs	Ls 15 000
6. LZP darbības nodrošināšana	Ls 58 000
7. Pārējie izdevumi	Ls 73 485
Kopā	Ls 5 234 397

b) apstiprināt sekojošu zinātniskās darbības attīstības izdevumu sadali:

1. Jaunas pētījumu programmas:	
Latvijas iedzīvotāju un tautas veselība; letonika; sociālā attīstība un drošība	Ls 300 000
2. Starptautiskā sadarbība	Ls 300 000
3. Doktorantūra	Ls 70 000
4. Izdevumi zinātnes infrastruktūras attīstībai	Ls 230 000
5. Centralizētā finansēšana (galvenokārt izdevējdarbība)	Ls 83 725
6. Augstākās izglītības un zinātnes integrācija	Ls 100 000
Kopā	Ls 1 083 725

c) apstiprināt praktiski orientētu pētījumu un programmu finansējuma apjomus:

1. Tirdzniecības pētījumi un tehnoloģiskie centri	Ls 645 000
2. Praktiski orientētas studiju programmas	Ls 100 000
3. Jaunas pētījumu programmas:	
Latvijas dabas resursi un ekoloģiskā stabilitāte; Latvijas zinātniskās un tautsaimnieciskās produkcijas konkurētspēja	Ls 200 000
Kopā	Ls 945 000

d) Pieņemt zināšanai:

Valsts institūciju pasūtīto pētījumu apjomu

Kopā Ls 1 735 000

VISA RADOŠĀ DZĪVE – SAVAS TAUTAS SENVĒSTUREI

[IZA GODA DOKTORES ELVĪRAS ŠNORES 90. DZĪVES GADSKĀRTA]

Latvijas Republikas atjaunošana deva iespēju objektīvi novērtēt senvēsturnieku devumu savas vēstures izpētē. Par to liecina beidzamo gadu reprezentablās balvas un starptautiskās prēmijas vairākiem latviešu arheologiem. Tas ir sasniegts, pateicoties pašlaik vecākās un viņējās paaudzes arheologu radošajai sadarbībai un 20.—30. gadu Latvijas Republikas senvēsturnieku labāko tradīciju pārņemšanai. Taču pirmsais pēckara gadu desmits padomju režīma apstākļos prasīja lielas pūles, lai vispār nodrošinātu Latvijas senvēstures zinātniskas pētniecības pastāvēšanu. Šajos grūtajos gados Latvijas arheoloģiju nosargāja un tās prestižu nodrošināja tie zinātnieki, kas savu izglītību bija ieguvuši vēl Latvijas Republikas mācību iestādēs. Šo senvēsturnieku vidū kā vadošā arheoloģe atzīmējama pašreizējā jubilāre Dr. h. c. Elvīra Šnore.

Elvīra Šnore dzimusi 1905. gada 15. janvārī Rīgā latviešu amatnieka ģimenē. Studējusi Latvijas universitātē (1922—1932), kur viņas skolotājs bija prof. F. Balodis. Jau studiju gados (ar 1926. g.) E. Šnore darbojās Pieminekļu valdes rīkotajās ekspedīcijās, gan reģistrējot arheoloģiskos pieminekļus, gan piedaloties izrakumos. Kā Valsts vēstures muzeja darbiniece ar 1930. g., tad arheoloģijas nodaļas vadītāja (1933—1944), viņa veica lielu darbu senlietu inventarizēšanā, eksposīciju un dažādu izstāžu kārtošanā. Arī pēckara periodā viņa kādu laiku strādāja Vēstures muzejā (1945—1947), taču ar Latvijas Zinātņu akadēmijas nodibināšanu 1946. g. par viņas pamatdarba vietu kļuva Vēstures institūts. E. Šnorei kā arheoloģei, vec. zin. līdzstrādnieci 40.—50. gados ir lieli nopelni Latvijas arheoloģijas vispārējo jautājumu risināšanā, izrakumu organizēšanā un jauno kadru apmācīšanā.

E. Šnores zinātniskās intereses, sākot ar 30. gadiem, galvenokārt ir saistījušās ar dzelzs laikmeta latgaļu, sēju un lībiešu etnisko vēsturi un materiālo kultūru. Strādāts arī pie vienduslaiku arheoloģijas problemātikas, īpašu vērību veltot jautājumiem, kas saistījās ar vietējo iedzīvotāju dzīvesveidu un kultūru 13.—17. gs. Sākot ar 1932. g., kad tika veikti pirmie paštāvīgie izrakumi, E. Šnores darbību raksturo sevišķi lielais arheoloģiski pētīto senvietu skaits, kas kopumā ir ap 70 objektu. Īpaši atzīmējama arheoloģisko pieminekļu (pilskalnu, apmetņu, kapulauku) kompleksā pētniecība Ludzas novadā, kur blakus izrakumiem Ķīšukalna pilskalnā, Ķīvtu apmetnē pilnībā tika izpēti tādi pieminekļi kā Ļukšu un Ķīvtu kapulauki, kuru materiāli publicēti (1957.; 1987.). Uz plašo izrakumu bāzes Asotes pilskalnā un Ogleņku kapulaukā fapa E. Šnores disertācija vēstures zinātņu kandidāta grāda iegūšanai (1958.) un pēc tam apjomīga monogrāfija, šai pētījumā iesaistot dabas un tehnisko zinātņu pārstāvus. Grāmata par Asotes pilskalnu (1961.) ir plašākais pētījums par kādu atsevišķu pilskalnu Baltijas mērogā un kā tāds recenzijās guvis augstu novērtējumu.

Īpaši plaša izrakumu darbība E. Šnorei saistījās ar Pļaviņu un Rīgas HES appludinā-

juma zonu vienlaikus izpēti 60.—70. gados (Sēlpils Lejasdopeļu kapulaiks, Sēlpils pilskalns, Vampeniešu kapulauki, Raušu apmetne un kapulaiks). Šajos izrakumos iegūtie materiāli, kas lielāko tiesu ir publicēti, pirmoreiz deva svarīgus datus par sēju un lībiešu materiālo un garīgo kultūru (E. Šnore, A. Zariņa. *Senā Sēlpils*. Rīga, 1980).

Blakus plašajam izrakumu darbam E. Šnore 70. gados daudz strādāja pie kolektīvā darba «Latvijas PSR arheoloģija» (1974), kuram viņa bija galvenā redaktore. 70. gadu ofrajā pusē un 80. gados E. Šnore no jauna atgriezās pie agrā dzelzs laikmeta uzkalniņu kapu kultūras pētniecības, ko viņa bija sākusi jau 30. gados. (Izrakumi Slates sila uzkalniņa kapos 1927. gadā. Rīga, 1933). Šo plašo pētījumu rezultātā ir tapusi monogrāfija (Agrā dzelzs laikmeta uzkalniņi Latvijas austrumu daļā, Rīga, 1993), kas palīdz izprast sēju un latgaļu dzelzs laikmeta kultūras sākumu.

Arheoloģisko izrakumu rezultātā iegūtos materiālus E. Šnore centusies parādīt daudzajos referātos un lekcijās gan mūsu zemē, gan ārzemēs. 30. gados studiju nolūkā viņa apmeklējusi Stokholmu, Parīzi, Berlīni, Briseli, Helsinki, bet pēckara periodā piedalījusies I Slāvu arheoloģijas kongresā Varšavā un baltu-slāvu arheoloģijas problēmām veltītajā simpozijā Belostokā. Viņa bijusi arī VII Starptautiskā Antropoloģijas un etnogrāfijas zinātnei veltītā kongresa dalībniece Maskavā (1964.).

E. Šnore ir rūpīga un neatlaicīga kā zinātniece, bet kā darba kolēge — vienkārša, laipna un atsaucīga. Viņa labprāt dalās pieredzē ar gados jaunākajiem darbabiedriem. Nēmot vērā E. Šnores lielās fondu, literatūras un valodu zināšanas, viņas padoms ir svarīgs ne tikai republikas arheologu ikdienas darbā, bet arī ārzemju arheologiem, kas, ieradušies Rīgā, konsultāciju nolūkā bieži griežas pie E. Šnores.

E. Šnore savā garajā mūžā ir strādājusi tikai tādu darbu, kas saistīts ar Latvijas senatnes pētniecību, un tas pamatlīcinos ir noritējis divās darbavietās — Latvijas Vēstures muzejā un Latvijas Vēstures institūtā, kur pašlaik ir vislielākās arheoloģiskās materiāla bagātības. Šai ziņā jubilāres mērķtiecību un zinātnisko intrešu noturību var salīdzināt ar dažu izcilu latviešu aktieru uzticību savai iemīļotai teātra skatuvei ilgu gadudesmitu garumā. E. Šnores plašās fondu, literatūras un svešvalodu zināšanas ir bijis kā paraugs viņas skolniekiem, kas savas zināšanas un arheologa prasmi ir smēlušies no jubilāres darba bagātīgās pieredzes.

Savu 90. mūža un 70. darba dzīves gadsārku E. Šnore sagaidīja moža, ar apņēmību iespēju robežās vēl strādāt arheoloģiskā materiāla publicēšanas jomā. Lai jubilārei būtu laba veselība un iecerētie nodomi piepildītos, to viņai novēl visa republikas senvēsturnieku saime!

**Ē. MUGUREVIĀCS,
Latvijas vēstures institūta
Arheoloģijas nodaļas vadītājs**

LATVIJAI 23 GRANTI NO COPERNICUS UN 6 — NO PEKO

11. janvārī Latvijas Zinātnes padome rīkoja semināru «Latvijas zinātnieku līdzdalība Eiropas Savienības zinātniskajās programmās», kurā ar referātu piedalījās Eiropas Savienības Zinātnes, pētniecības un attīstības direktorāta pārstāvis Gunnars Ārens, kurš apmeklēja pēc kārtas visas trīs Baltijas valstis. Viņš informēja par tiem projektiem, kas jau guvuši atbalstu, un par perspektīvām nācotnē. G. Ārens atveda kompaktdisku ar ārkārtīgi bagātīgu materiālu par visām Eiropas Savienības zinātniskajām programmām un dalībniekiem, ar kuru interesenti turpmāk varēs iepazīties Akadēmiskajā bibliotēkā.

Latvijas zinātniekus pašākami pārsteidza tas, ka 1994. gada COPERNICUS finansējumu ieguvuši nevis 14, kā bija zināms līdz nesenai pagātnei, bet 23 projekti. Kopējais finansējums, kas piešķirts uz 4 gadiem, ir 540 miljoni eku, no tiem Centrālajai un Austrumeiropai — 234 miljoni. No tiem 10% atļauts izmantot administratīviem mērķiem un darbinieku šatiem. Ir zināms, ka 1994. gada piešķirums Centrālajai un Austrumeiropai ir tuvu pie 40 miljoniem eku. Latvija no tiem varētu gūt ap 900 tūkstošiem eku, kurus saņemtu 1995. gadā.

Pašreizējais līdzekļu sadalījums starp Centrālās un Austrumeiropas valstīm no vienas puses un NVS valstīm — no otras ir labvēlīgs tai valstu grupai, kurā ietilpst Latvija, proti — pirmajai, bet iespējams, ka tā tas nebūs vienmēr. NVS valstis, kurās iedzīvotāju skaits ir ievērojami lielāks, protams, vēlas tādu līdzekļu sadalījuma proporciju, kur dominētu iedzīvotāju skaits (pirmajā valstu grupā tas ir 11 miljoni, NVS valstīs — 276 miljoni). Pie varianta, kas būtu mums labvēlīgs, Latvija varētu cerēt uz 0,84 miljoniem eku gadā, bet, ja «vinnēs» ofra tendence, tad mums šis finansējums varētu sarukt uz 0,36 miljoniem.

Pašlaik vēl nav skaidrības arī par 1995. gadā iesniedzamo projektu finansējumu. Acīmredzot katra valsts varēs iejet kopējos projektos ar savu finansējuma daļu, ja, protams, projekts izturēs eksperīži. Uz jautājumu, kam tad ir paredzēta ES nauda, atbilde skanēja — ES dalībvalstīm.

Interesanti bija aplūkot, kā grafiskā veidā izskatās Latvijas zinātnieku līdzdalība Eiropas Savienības finansējamos projektos. 11 Centrālās un Austrumeiropas valstu starpā Latvija ieņem 7. vietu, apsteidzot Albāniju, Poliju, Rumāniju un arī kaimiņu Lietuvu, bet krietiņi atpaliekot no otru kaimiņa Igaunijas. Šajā valstu grupā kā milži izcēlās Čehija un Slovākija.

«Cooperation in Science and Technology with Central and Eastern European Countries (COPERNICUS)» Latvijas kontaktpersonas Andreja Siliņa rīcībā bija tikai nesenie dati no tā laika, kad Latvijai bija apstiprināti 14 projekti, kuru finansējums sastādīja 570 tūkstošus eku. Rēķinot uz 1 miljonu iedzīvotāju, tas būtu 274 tūkstoši eku, kas jau bija virs viņējā rādītāja. Tā kā tagad ir apstiprināts finansējums 23 projektiem, tad rādītājs uz 1 miljonu iedzīvotāju tuvojas augšējai robežai, kādu varētu sasniegt. Taču tas nebūt nenozīmē, ka visas iespējas jau ir izsmeltas. Ir jābūt labāk informētiem par to, kādas tēmas un virzieni ir «ejoši» (jeb prioritāri) un kādi — bezcerīgi. Pie tam ES absolūti neinteresē, vai šī tēma ir prioritāra Latvijā. Ja vidēji finansējumu saņem katrs 10. projekts, tad no Latvijas 200 iesniegtajiem projektiem atzinību, kā jau zinām, guva 23.

To, ka ir iespējams sekmīgi startēt kopējās programmās, liecināja arī 6 pozitīvie rezultāti PEKO programmā, iegūstot 170 tūkstoš eku.

Nākamajā «Zinātnes Vēstnešā» numurā publicēsim pilnu COPERNICUS un PEKO grantu ieguvēju sarakstu un tēmu nosaukumu.

Z. K.

ZINĀTNE UN VARA

AR AKLU – PAR KRĀSĀM

11. janvārī Žurnālistu nama Preses klubā notika diskusija «Zinātne un vara». Tajā ar masu informācijas līdzekļu pārstāvjiem tiks LZA prezidents akadēmīks T. Millers, viceprezidenti akadēmīki J. Stradiņš un J. Ekmanis, akadēmīks sekretārs A. Siliņš, akadēmīki E. Grēns un J. Freimanis, profesors A. Buiķis, kā arī Eiropas Savienības pārstāvis Gunnars Ālens, kurš bija ieradies Rīgā vienas dienas vizītē.

T. Millers tiksānās ievadā atgādināja, ka pastāv vismaz četrās varas un viena no tām ir prese, kuru aicināja balstīt zinātni ar savām publikācijām. Kauf arī mazā valstī zinātnieki nerisinās globālus projektus, vienīgi varbūt piedalīsies lielos kopējos starptautiskos projektos, kurus finansē citas valstis, taču viņu vietā neviens cits nenodarbojas ar Latvijas vēsturi, literatūru, datus resursiem un to aizsargāšanu, valodas jautājumiem, ar visu to, kas nepieciešams savas tautas vēstures, kultūras un, jā, protams, arī ar tautsaimniecības apzināšanu un attīstīšanu. Vai valdības pieprasītie un zinātnieku piedāvātie dažādu problemu risinājumi vienmēr saskanēs? Diez vai. Kafirs zinātnieks ir individualitāte, speciālists savā nozarē, kurā ne Ministru prezidentam, ne Valsts prezidentam nav lielāku zināšanu. Ja valsts pārstāvji cēsas izrādīties gudrāki un uzīmēt savu viedokli, tad, protams, rodas diskonforts zinātnieku un valsts pārstāvju savstarpējās attiecībās. Ja varas pārstāvji ir gudri, tad viņi izmanto zinātnieku padomu, lai risinātu valstī svarīgas problēmas. Jebkura sadarbība ir labāka par konfliktu, tas attiecas arī uz masu informācijas līdzekļiem.

Brīvais žurnālists Z. Mežavīks, kurš nesen bija tīcīs ar «ēnu kabinefu» un arī pārslāvi A. Lambieru polemizējis par Latvijas zinātnes potencēm, bija viņam apgalvojis, ka, ja vajadzēs, Latvijas zinātnieki saspļauj rokās un paveiks jebkuru uzdevumu, arī atombumbu uztāsīt un cilvēku kosmosā aizsūtīt.

J. Stradiņš pasmējās, ka cienījamais žurnālists ir pārāk liels optimists. Latvijas zinātnieki ūdenraža bumbu neuztaisīt un cilvēku uz Marsu arī neaizsūtīt. Viņš aicināja diskutētājus atgriezties pie sākotnējās tēmas un, atsaucoties uz B. Brehta «Galileja dzīvi», atgādināja, kā vēsturiski veidojušās zinātnes attiecības ar varu un sabiedrību. Zinātnieki vienmēr ir skrējis mazliet pa priekšu sabiedrībai un palīcis nesaprastīs. Sokrātu Atēnu sabiedrība piespieda iedzert indi, Arhimedu nogalināja romiešu uzbrucējs, Franču revolūciju arī nāvi sodīja Lavuazē, jo viņš, būdamas valsts dienestā, bija izgudrojis metodi, kā iekasēt nodokļus, tajos apstākļos bija, ja var tā teikt, valsts reketieris un tāpēc izpelnījās sabiedrības nosodījumu. Tāda pati sabiedrības attieksme ir pret tiem zinātniekim, kas izgudroja raketi, kodoltermiskos ieročus un citus masu iznīcināšanas līdzekļus.

J. Stradiņu nodarbināja jautājums, vai zinātniekam jābūt pozīcijā vai opozīcijā ar valsts varas struktūrām. Trešās atmodas sākumā viņam bijusi saruna ar kādu austrāliešu zinātnieku, kurš jautājis, vai zinātnieki paši apzinās, ka viņi zāgē zaru, uz kura sēz, jo atdalīšanās no lielās Padomju Savienības paslikināšot Latvijas zinātnes stāvokli desmitkārtīgi. Nākamgad ir iecerēta Baltijas zinātnes vēsturnieku starptautiska konference, kurā aplūkos divas jautājumu grupas — par zinātnes funkcionēšanas apstākļiem lielā valstī un mazā valstī un par nacionālo universitāšu un akadēmiju veidošanos.

Tātad — kad zinātne jūtas komforfablāk? Tad, kad tā atrodas lielas impērijas sastāvā, vai tad, kad valsts ir maza un neatkarīga? Šķiet, pašlaik Latvijas zinātne nav atradusi savu vietu valstī. Bet arī Latvijas valsts vēl

nav sevi atradusi. Tā ir bez ražošanas, korumpēta franžīvalsts. Zinātnei vajadzīgs, lai Latvijā būtu moderna rūpniecība un Eiropā konkurēspējīga lauksaimniecība. Taču pašreizējās apstākļos liefošanas vērtība ir tikai tirgzinībām, ekonomiskajām un juridiskajām zinātņem, piemēram, tādām, kas var firmām dot padomus, kā maksāt Latvijas valstī mazāk nodokļu...

Atgriezoties pie jautājuma, vai zinātnei jāatrodas opozīcijā vai pozīcijā, J. Stradiņš teica, ka revolūciju un visas ar to saistītās nelaimes Krievijā izdarīja krievi intelīgence, kas bija opozīcijā pret jebkuru varu. Toties Vācijas uzplakumu veicināja intelīgence, kas vienmēr bija konstruktīvā pozīcijā. (Žurnālisti gan aizrādīja, ka Vācija ne tika ekonomiski uzplauka, bet arī izraisa karu.) Latvijas apstākļos būtu nepieciešams līdzvars. Ja zinātnieki nebūs pozīcijā un nestrādās valdībā, tie nespēs iefektīvi notiekošos procesus un Latvija paliks tāda pati kā tagad. Taču zinātnieki nedrīkst pārvērsties par galminiekiem, kas tika klanīties un teiks, ka viņi notiek tieši tā, kā jānotiek. Gana jau 50 gadus zinātnieki ir izstrādājuši dažādas «zinātniski pamatošas» programmas. (J. Freimanis stāvokli, kad zinātnieki atrodas vienlaicīgi gan pozīcijā, gan opozīcijā, nosauc par šizofrēni, par personības daļīšanos. Par to, kādu viņš redz izeju — mazliet vēlāk.)

E. Grēns aplūkoja jautājumu, vai Latvijai un vispār mazām valstīm vajadzīga zinātne un kad tā kļūst vajadzīga. Lielvalstī zinātne kalpo valsts varenuma, arī militārā varenuma, nodrošināšanai. Mazā valstī tā ir it kā mazāk vajadzīga, pat tad, kad tā ir ekonomiski attīstīta valsts. Protams, mūsu zinātne fantastiski zaudēja, aiziedama no Padomju Savienības. Tas ir loģisks un ar to ir jārēķinās. Tāpat jārēķinās ar zaudējumu tiem zinātniekiem, kas aizieš strādāt valsts struktūrās. Paldies Dievam, ka neapstiprināja A. Krastiņa sastādīto valdību, kurā E. Grēnam bija paredzēts izglītības un zinātnes ministra posteņis un viņam tas gāja secen. «Kamēr esī varas Olimpā, tīkmēr ir labi, bet šis posteņis nevienam nav pieļaujams. Afgriešanās ir ļoti sāpīga. Var teikt, ka zinātnieks valdībā ir bijušais zinātnieks fagadējā valdībā. Pēc tam viņš diez vai vairs būs zinātnieks.»

Runājot par intelektu kā eksportpreci, A. Buiķis teica, ka tam ir tāda īpaņība, ka tas pats sevi atražo, jo intelektuālais potenciāls ar laiku pieaug. Kādreizējē matemātisko olimpiāžu dalībnieki tagad studē ārzemēs un ir paraugs tiem, kas sākuši mācīties pēc viņiem.

Vai varai vajadzīga zinātne? No šodienas pragmātiskā viedokļa — nav vajadzīga. Nevar cerēt, ka šodien deputāti pieņems kādus tālākojatos straferīgiskus lēmumus, ja domas saista oktobris, kad notiks jaunas vēlēšanas. No ofras puses, valstīj zinātne neapšaubāmi ir vajadzīga. Visos līmenos runājam par iekļūšanu Eiropā. Formāli jau mēs fiksām iekšā Eiropas struktūrās, bet kāds tajās būs mūsu stāvoklis, ja mēs nespējam normāli atalgoj savu intelīgenci? Un vai mēs jebkad tad kļūsim bagāti? Eiropas valstīs ir savi standarti un pēc tiem mums draud neatgriezeniska noslēdšana trešās pasaules valstu rangā.

Uz «Neatkarīgās Cīņas» korespondenta V. Hermana jautājumu, kur palikusi Zinātnieku savienība ar tās intelektuālo potenciālu, E. Grēns atbildēja, ka principā turpat, kur Tautas fronte. Zinātnieku savienība nebija intelektuāla potenciāla krātuve, bet sabiedriski aktīvu

cilvēku pulks, kas cīnījās par Latvijas valstiskuma atgūšanu, par zinātnes reformu. Kad tas bija panākts, sākās tā pati krīze, kas TF, kura arī bija izdarījusi to, kas tai bija jāpadara. Tagad ZS vai nu jātransformējas vai jāeksistē anabiozes stāvoklī līdz nākošajai vajadzībai.

Pēc J. Freimana domām, intelekts ir vērtība pati par sevi, to nevar mērīt «krēsls, kēblos un polšos». Vai tas ir labi vai slīkti, kad jauns zinātnieks brauc strādāt uz ārziemēm? Ľoti labi priekš viņa paša, bet kur likties pēc tam, kad viņš afgriezīsies mājās? Vai tās intelekts būs angažēts? Varbūt viņam vienkārši te nebūs ar ko runāt? Par pozīciju — opozīciju runājot, J. Freimanis, būdams eksparlamentārietis, tomēr atbalstīja zinātnieku iešanu varas struktūrās. Jā, viņš būs savas partijas vergs, bet ar savu analītisko domāšanu un zināšanām var mācīt saviem partijas biedriem, kā izskatās lielais «Z». Viņš var zaudēt savu privāto zinātnisko karjeru, bet viņš var būt arī vienīgais, kas atver acu vākus Gogoļa Vijam. Radošā infelīgence ir pārāk agri aizgājusi krūmos. Kamēr naudījas ir par maz, lai nodarbofos ar normālu zinātni, ir jāiet valdībā un jācēšas runāt «ar aklu par krāsām».

Rīgas domniece, filozofe un LNNK avizes redakteure B. Pētersone uzskaitīja, ka nav valsts pienākums balstīt zinātni ka tādu. Bija vesela rinda nozaru un zinātnieku, kas nevienam, izņemot viņus pašus, nebija vajadzīgi.

Vēl viņa teica: «Nedod Dievs ģenialitāti sabiedrības vadībā», ar to domādama, ka ģeniji ir vienpusīgi īpaņi, bet valsts vadībai vajadzīgs veselīgs saprāts. Partijām zinātnieki nepieciešami nevis kā vergi, bet kā padomdevēji, skolotāji, facu Latvijas jaunajās partijās viņu ir pavisam niecīga daļa. Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas pašvaldība ir īsta Zinātni akadēmijas filiāle un darbojas lieliski!

Filozofe B. Pētersone jautāja, vai Latvijas zinātne ir iekšēji pārāugusi, ja tā paģēr sev kādu noteiktu budzētā daļu. Cik daudz no tās praktiski liefojama?

A. Siliņš, kā varai tuvu stāvošs cilvēks, apgalvoja, ka tas slogs nemaz nav tik briesmīgs un zinātnieks nebūt nepazūd zinātnei. Viņu pašu pagājīgād vēl aicināja ar pārskata referātiem uz trim starptautiskām konferencēm. Protams, zinātniekam strādāt varas struktūrās nav viegli, facu līdzās pragmatiskajai politikai domāšanai obligāti jāliek arī radošā domāšana, lai kopā gūtu labāko rezultātu. Šī kopējā rezultāta sniegšana ir grūta un mokoša, ne veltī viņš savā frakcijā nepārtraukti ir «iekšējā opozīcijā», facu tas ir nepieciešams.

A. Siliņš aicināja nodarboties ar politiku visās struktūrās, kur vien zinātniekam tas ir iespējams, ja ne šodienas, tad vismaz rītdienas vārā, lai valsts nepazaudētu savu intelektuālo potenciālu, jo, ja tas kļūst māzāks par kritisko lielumu, noslēdšana trešajā pasaulei ir neizbēgama. Un neatgriezeniska.

Zinātnes finansēšanā mēs ejam cauri ļoti lielam minimumam. Rēķinot uz vienu iedzīvotāju, tas ir 50 reižu mazāk nekā Rietumu valstīs.

J. Stradiņš, arī vadoties no savas pieredzes, teica, ka zinātniekam nebūtu obligāti jāiejet pašas varas struktūrās, bet jābūt padomniekiem ar iespēju brīdināt par rīcības nevēlamām sekām.

Vakaru Žurnālistu nama mājīgajā Kamīna zālē bagāfināja glāze karstvīna un kafija.

Zaiga KIPERE

«ZINĀTNES» GRĀMATAS

Barons K., Visendorfs H. Latvju dainas. 6. sējums 8 grāmatās. 6. sēj.

Faksimilizdevumā iznāk ievērojamā latviešu folklorista Krišjāņa Barona sagatavotais latviešu tautasdziesmu pirmais zinātniskais kopojums «Latvju dainas» (1894—1915) — izcils tautas dzējas piemineklis.

5. sējumā tautasdziesmas sakārtotas nodajās «Gada svētki un svīnimas dienas», «Mītiskas dziesmas. Debess draudze. Dabas priekšmetu un dabas parādību personifikācija un dievināšana», «lērašas un māni».

6. sējumā iekļaufa nodajā «Nerātnās dziesmas», mīklas, sakāmvārdi un parunas. Grāmatas beigās — dažādi palīgrādītāji.

Latviešu tautas pasakas: Izlase / A. Alksnītes, O. Ambainā, A. Ancelānes, K. Arāja, M. Asares izlase un kārtojums; P. Šenhofs il.

Šajā pasaku krājumā, kas ir 1956. gadā Zinātnu akadēmijas izdevniecības apgādā iznākušās pasaku grāmatas atkārtots izdevums, ir pārstāvēti visu pasaku žanru (dzīvnieku, brīnumu un sadzīves pasaku) labākie paraugi.

Māteru J. Sadzīves viļņi / B. Gudriķes priekšvārds un komentāri.

Māteru Jura «Sadzīves viļņi» (1879) ir pirmais latviešu romāns. Tajā attēloti kādas Kurzemes muižas dzīve pagājušā gadsimta 60. gados. Māteru Jura vērojumi, kādus viņš guvis, strādājot par pagasta skrīveri un satiekoties ar latviešu zemniekiem un vācu muižniekiem, romānā ietverti spraigā, dramatiskiem notikumiem bagātā sižetā.

Sprogs P. Pāri okeānam / A. Popes priekšvārds.

Drosmīgā ventspilnieka jūras braucēja Paula Sproga aizraujošais stāsts par savu braucienu no Sidnejas Austrālijā pāri Klusajam okeānam uz Amerikas rietumu krastu. Ar pašdarīnātēm navigācijas instrumentiem večā buru laivā 1931. gada nogalē viņš viens pats devās preči nezināmajam, pa ceļam apmeklēdams gan Briesmu, gan Fidži, gan Ziemassvētku un citas salas, kur ciemojies gan nabadzīgu iedzīmto būdās, gan slavenu virsaišu mājokļos, pārlaidis viesuvētru atklātā okeānā, piedzīvojis daudz briesmu un visvisādu brīnumu.

Tvens M. Toms Sojers — slepenpolicists: Stāsta Haklberijs Fins / Tulk. E. Skujenieks.

Grāmata, ko mēs piedāvājam lasītājam, nav tik plāni paziņstama, bet arī tājā uzmanības centrā atkal ir jauno lasītāju iemīļotie varoņi Toms Sojers un Haklberijs Fins.

Mūsu tēvzemes aprakstīšana un daži pielikumi, īsu mā saņemti: Grāmatīņa priekš skolām un mājām: Ar vienu landkarti.

Faksimilizdevumā iznāk Krišjāņa Barona 1859. gadā sarakstītā pirmā foreizējā Baltijas gubernas ģeogrāfijas grāmata latviešu valodā. Tā ietver Kurzemes (arī Zemgales), Vidzemes un Igauniju zemes ģeogrāfiskās vides, tautu un valodu raksturojumu, daudzus tālaika statistikas datus par zemes iedalījumu, iedzīvotāju skaitu u.c. ziņas. Grāmatīņai pievienota Latvijas zemes karte. Autors rakstījis mācību grāmatu latviešu bērniem, tāpēc tās valoda ir vienkārša, tekssts saistošs.

Faksimilreprodukcijs seko grāmatas tekssts mūsdienu transkripcijā. Izdevumā iekļaufs ģeogrāfā J. Strauhmane raksts «Krišjāņa Barona unikālais devums ģeogrāfijā», grāmatniecības vēsturnieka A. Apīņa pētījums «Ģeogrāfija un tautas atmoda» (tajā risināti arī grāmatas autoriņas ietvertās jautājumi) un valodnieces K. Pokrovnies apcerē «Kāds vārds par mūsu tēvu tēvu valodu», kā arī paskaidrojumi un vietvārdū rādītājs.

GRĀMATAS, KURAS VĒL VAR I

«ZINĀTNES» grāmatas

[Turpinājums no 3. lpp.]

Šajā grāmatā vispusīgi raksturoti Latvijas Zinātnes Sarkanajā grāmatā iekļautie augi, to izplatība. Dots 112 aizsargājamo augu sugu morfoloģisks apraksts. Kafras sugas aprakstu papildina krāsains zīmējums un kartoshēma par tās izplatību republikas teritorijā.

Vīksna A. Vecās aptiekas / J. Stradiņa priekšvārds.

Pazīstamais medicīnas vēsturnieks P. Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja zinātniskais līdzstrādnieks Arnis Vīksna ievada mūs mazpāzīstamā, romantiskā pāsaulē — Latvijas aptiekā vēsturē, kas rāda, kā mūsu tēvzemē atīstīties aptiekā institūts, kā veidojušās aptiekā kultūrvēsturiskās tradīcijas.

Savulaik aptieka katrā pilsetā bija nozīmīgs medicīniski un sabiedriski dzīves centrs, kam piedienēja vieta tieši pilsētas sirdi, līdzās rātsnamam, bet pašs aptiekās bija ievērojams cilvēks, bieži vien rātskungs vai pat birgermeistars. Aptiekās veica arī zinātniskus eksperimentus, sagatavoja visdažādākās sadzīvē node-rīgas vielas, tur palaikam iegriezās apmeklētāji iemalkot kādu spēcīgāku dzīrienu.

Grāmatā atrodamas arī ziņas par Rīgas zāļu balzama vēsturi un tā sākofnejocecepīru, kuru ieteicis un rāzot sācis kāds Abrams Kunce.

Krievu īpašvārdu pareizrakstība un pareizruna latviešu valodā / Sast. R. Grabis, T. Porīte, papild. V. Drīzule; atb. red. V. Skujiņa.

Norādījumu krājums izstrādāts, lai panāktu krievu valodas īpašvārdu rakstības un izrunas dažādību mazināšanos un sekmētu vienotu principu ieviešanu krievu īpašvārdu atveidē latviešu literārajā valodā.

Latviešu tautasdziesmas. 6. sēj.: Sadzīves un ģimenes ieražu dziesmas: Bērnu dziesmas. Krustības / Sējuma zin. vad. K. Arājs, atb. red. E. Melne, māksl. G. Rožkalns.

Šī zinātniskā izdevuma 6. sējumā (pirmie pieci sējumi sešas grāmatās iznākuši 1979.—1984. gadā) iekļautas radību, krustību dziesmas un dziesmas par bērnu kopšanu, audzināšanu un mācīšanu. Krustību dziesmas sāv cīlēm un funkciā saistītas ar ieražu norisēm un ir būtiska to sastāvdaļa. Vairāk nekā citās ģimenes ieražu dziesmās tajās sastopami senu ticējumu, pirmsnējās maģijas elementi.

Janševskis K. Hercogs un Kursas meitene: Vēsturisks romāns no hercoga Jēkaba laikiem / B. Gudriķes priekšvārds.

Romāna «Hercogs un Kursas meitene» autors ir pazīstamā latviešu rakstnieka Jēkaba Janševska dēls, īstajā vārdā Kārlis Janovs.

Romānā atainotie notikumi risinās 17. gadsimta Kurzemes hercogistē. Ziņas par šo laikposmu autors smēlies no seniem dokumentiem, grāmatām un noslābstiem.

Kārkliņš V. Jaunavu iela: Romāns / J. Zalīša priekšvārds.

Trimdas rāksnīeja un tulkojāja Valdemāra Kārkliņa (1906—1964) darbs «Jaunavu iela» (1957) ir dēku, romantikas un nedaudz skumjas rezignācijas apvīts af-miņu romāns par 30. gadu Rīgas bohēmu.

Veinlands D. Rulamans / Tulk. no vācu val. J. Graudonis.

Šo vācu zoologa Dāvida Veinlanda sarakstīto grāmatu jau kopš 1876. gada ar aizrauību lastjuši jaunieši dažādās zemēs. Tā piedzīvojusi daudzus izdevumu, tulkoja vairākās valodās.

Bagātā mūžā vēroto un lasīto autors iekausējis savos stāstos par senatni, tāpēc veiksmīgi romānā «Rulamans».

Dekobrā M. Manas gaitas. Krāsofo līpu iela / A. Skrbānēs priekšvārds.

Franču rakstnieka Morisa Dekobrā (1885—1973) darbi tulkoji daudzās pasaules valodās.

Šajā grāmatā publicēti divi M. Dekobrā romāni.

«Manas gaitas» ir parodijs par apgaismības laikmeta tradicionālo «blēžu romānu».

Romāna «Krāsofo līpu iela» darbība aizsākas 30. gadu sākumā Vidusjūras piekrastes osta pilsētā Āfrikā, kur četri no dzīves nogurši cilvēki — francūzis, amerikānis, vācieši un poliete — meklē arvien jaunas izklaidēšanās veidus.

Dekobrā M. Rīta ausmas noslēpums. Spiegu romāna darbība noris pirmā pasaules kara laikā.

Bauma V. Alkstošās sirdis. Piedāvājam lastājiem Austrijas rakstnieces Viktījas Baumās (1888—1960) saistošo mīlestības romānu «Alkstošās sirdis». Tas ir stāsts par kādas meitenes ceļu uz baleta mākslas virsofnēm.

(Turpinājums sekos)

Apsveicam izdevniecību «Zinātnes» ar pirmo vietu konkursā «Skaistākā grāmata 94» populārzinātnisko un mācību grāmatu grupā [A. Caune. «Rīgas vecpilsēta pirms 100 gadiem»]!

«Zinātnes Vēstnesis»

Redaktore Zaiga Kipere.

«Zinātnes Vēstnesis».

Laikraksts iznāk kopš 1989. gada.

Reģistrācijas apliecība nr. 75.

Izdevējs: Latvijas Zinātnieku savienība.

«Science Bulletin» Association of Latvian Scientists.

JAUNĀKĀ ĀRZEMJU LITERATŪRA LATVIJAS AKADĒMISKAJĀ BIBLIOTĒKĀ

05.01.95.

1. Publisher's international ISBN directory: 1993/94. — 3 vol. — München etc., 1993.
2. NATO. Texts of final communiques. — 4 vol. — Brussels, 199—.
3. Siu, R. G. H. Panetics trilogy. — 3 vol. — Washington, 1994.
4. Urban, L. William. The samogitian crusade. — Chicago (III.), 1989.
5. Jarowiecki, Jerzy. Polska prasa konspiracyjna (1939—1945) i powstanie Warszawskiego w zbiorach biblioteki Jagiellońskiej: Katalog. — 1993.
6. Eysholdt, Tilmann. Im Spannungsfeld von Nafion und Europa. — Flensburg, 199—.
7. Grau, Conrad. Die Preussische Akademie der Wissenschaften zu Berlin. — Heidelberg etc., 1993.
8. Coon, Dennis. Introduction to psychology. — St. Paul (Minn.) etc., 1986.
9. Ajnenkiel, Andrzej. Prezydenci polski. — Warszawa, 1991.
10. Theilheimer's synthetic methods of organic chemistry. — Vol. 48. — Basel etc., 1994.
11. Tiedemann, Paul. Über den Sinn des Lebens. — Darmstadt, 1993.
12. Welch, John T. Fluorine in bioorganic chemistry. — New York etc., 1991.
13. Bibliographie Linguistischer Literatur (BLL). — Bd. 17. — Frankfurt am Main, 1993.
14. Chemistry and physics of carbon. — Vol. 20. New York; Basel, 1987.

15. Latin America and the Caribbean. — Washington, 1993.
16. Computer- aided electromyography. — S. Karger etc., 1983.
17. Sustaining excellence in science and engineering in the former Soviet Union. — Washington, 1993.
18. Kurzweil, Edith. Freud und die Freudianer. — Stuttgart, 1993.
19. NATO. Texts of statements, declarations and final communiques. — Brussels, 199—.
20. Miller, Judith. Saddam Hussein and the crisis in the Gulf. — New York, 1990.
21. Hadjisavvas, Sophocles. Olive oil processing in Cyprus. — Nicosia, 1992.
22. Gilbert, James N. Criminal investigation. — Columbus (O.) etc., 1989.
23. Jefferson himself. — Charlottesville (Va.), 1992.
24. MacLaine, Shirley. Going within: A guide for inner transformation. — New York etc., 1990.
25. Friedman, Thomas. From Beirut to Jerusalem. — Glasgow, 1990.
26. Garlicka, Aleksandra. Józef Piłsudski. — Warszawa, 1993.
27. Chaunu, Pierre. Cywilizacja wieku oswiecenia. — Warszawa, 1993.
28. Bardach, Juliusz. Historia ustroju i prawa polskiego. — Warszawa, 1994. Фундаментальные истины. — Лондон, 1992.
29. Pegi, Sharl.

DISERTĀCIJU AIZSTĀVĒŠANA

27. janvārī pl. 14. notiks LU Latvijas Vēstures institūta Habilitācijas un promocijas padomes atklātā sēde, kurā aizstāvēs promocijas darbus vēstures doktora zinātniskā grāda iegūšanai

Guntis ZEMĪTIS

zinātnisko darbu kopumu par tēmu «Latvijas dzelzs laikmeta senlieju ornamenti un tā simbolika».

Recenzenti: Dr. habil. hist. Ē. Mugurevičs, Dr. habil. hist. A. Zariņa, Dr. hist. K. Ducmane.

Ēriks JĒKABSONS

promocijas darbu par tēmu «Latvijas — Polijas attiecības 1919.—1920. gadā».

Recenzenti: Dr. habil. hist. V. Bērziņš, Dr. habil. hist. K. Počs, Dr. hist. I. Butulis.

Ar promocijas darbiem var iepazīties Latvijas Vēstures institūta bibliogrāfijas nodaļā Turgeneva ielā 19, 12. stāvā, 13. istabā.

* * *

Š. g. 3. februārī pl. 14. notiks LU Latvijas Vēstures institūta Habilitācijas un promocijas padomes sēde, kurā vēstures doktora zinātnisko grādu iegūšanai promocijas darbus aizstāvēs

Ilmārs MEŽS

par tēmu «Latvijas iedzīvotāju etniskā sastāva izmaiņas 20. gadsimtā».

Recenzenti: Dr. habil. hist. S. Cimermanis, Dr. habil. oec. B. Mežgailis, Dr. habil. hist. I. Apine.

Aija JANSONE

par tēmu «Tradicionālā latviešu tautas tērpakreklī 19. un 20. gadsimtā».

Recenzenti: Dr. habil. hist. A. Alsupe, Dr. habil. hist. A. Zariņa, Dr. hist. Ī. Priedīte.

Gunars CATLAKS

par tēmu «Rīgas priekšpilsētu attīstība 19. gs. otrajā pusē».

Recenzenti: Dr. habil. hist. S. Cimermanis, Dr. habil. hist. A. Alsupe, Dr. hist. U. Niedre.

Ar promocijas darbiem var iepazīties Latvijas Vēstures institūta bibliogrāfijas nodaļā Turgeneva ielā 19, 12. stāvā, 13. istabā.

Promocijas darbu aizstāvēšana notiks Latvijas Vēstures institūtā, Turgeneva ielā 19, 12. stāvā, 6. istabā.

* * *

Š. g. 14. februārī pl. 14.30. LU Raiņa bulv. 19, 13. auditorijā notiks LU habilitācijas un promocijas padomes matemātikā atklātā sēde, kurā zinātnisko darbu kopumu par tēmu «Par parasto diferenciālvienādojumu nelineāro robežproblēmu atrisinājumu skaitu» habilitēta doktora zinātniskā grāda iegūšanai matemātikā aizstāvēs

Felikss SADIRBAJEVS

Recenzenti: Dr. habil. math. U. Raitums, fiz. mat. zin. dokt. prof. A. Miškis (Maskava), Dr. prof. P. Habets (Beļģija).

Ar disertāciju var iepazīties LU Zinātniskajā bibliotēkā, Kalpaka bulv. 4.

Tālrunis uzziņām 615450.

* * *

Š. g. 14. februārī pl. 13. LU Psiholoģijas zinātnes habilitācijas un promocijas padomes atklātā sēde (Kronvalda bulv. 4, 252. aud.) habilitācijas darbu psiho loģijas habilitēta doktora grāda iegūšanai izstāvēs

LU docente

Ārija KARPOVA

Tēmats: «Personības attīstības individuālais stilis».

Recenzenti: Dr. habil. paed. prof. I. Plotnieks, Dr. habil. psych., akad. prof. J. Koluminskis (Baltkrievija), Dr. habil. psych. prof. S. Kregzde (Lietuva).

Ar habilitācijas darbu var iepazīties LU bibliotēkā un Latvijas Akadēmiskajā bibliotēkā.

Indeks 77165.

Iespēsts a/s «Preses nams» tipogrāfijā,

Rīgā, Balasta dambī 3.

Augstspēle. 1 uzsk. Iespiedloksne.

Meffens 1000 eks.

Passītijums Nr. 63.

Redkolēģijas vadītājs akadēmīks Evalds Mugurevičs. Redkolēģijā: akadēmīks Mārtiņš Beķers, akadēmīks Juris Ekmanis, LZA goda loceklis Jānis Graudonis, doc. Elmārs Beķeris, doc. Zigriņa Goša, Oskars Mar-tinsons. Redakcija: Rīgā, Turgeneva ielā 19. Tālr. 212706.